

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 22Csp/243/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418205057
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Matayová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2019:1418205057.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Matayovou v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, IČO: 50 361 368, proti žalovanej: S. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. X. XX, 841 03 Bratislava, o zaplatenie 14.328,37 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 14.328,37 Eur, úroky vo výške 990,44 Eur, úroky z omeškania vo výške 1.954,66 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 14.328,37 Eur od 01.08.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 44,58%.

O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca (Poštová banka, a.s.) sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu 31.10.2018, domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie istiny 14.328,37 Eur spolu s úrokom vo výške 990,44 Eur, úrokom vo výške 6.560,46 Eur, úrokom zo zostatku nesplatennej istiny vo výške 11,90 % ročne zo sumy 14.328,37 Eur od 01.08.2018 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 14.328,37 Eur od 01.08.2018 do zaplatenia, poplatky vo výške 14,65 Eur a náhrady trov konania titulom neuhradenia zostatku poskytnutého úveru. Žalobu odôvodnil tým, že uzatvoril so žalovanou dňa 04.02.2014 zmluvu o úvere č. 4995542585, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 15.000,- Eur. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach vo výške podľa zmluvy, výška každej splátky vrátane skladby a splatnosti jednotlivých splátok úveru je zrejmá z predpisu splátok. Neoddeliteľnú súčasť zmluvy tvoria obchodné podmienky pre spotrebiteľské úvery a všeobecné obchodné podmienky. Do dňa 31.07.2018 žalovaná uhradila na istinu sumu 671,63 Eur, na úroku sumu 2.134,70 Eur a na poplatky sumu 195,74 Eur. Žalobca pred zosplatením úveru aplikoval postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a zaslal žalovanej upozornenie. V upozornení bola žalovaná oboznámená s tým, že je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti pohľadávka žalobcu voči žalovanej. Vzhľadom na to, že žalovaná nevykonala v lehote 15 dní úhradu pohľadávky, žalobca pristúpil k zosplateniu úveru. V súlade s obchodnými podmienkami vznikla žalovanej povinnosť zaplatiť za poskytnutý úver žalobcovi úroky. Dátum začatia úročenia percentom z dlžnej istiny od 01.08.2018 je daný dňom nasledujúcim po vystavení listiny Aktuálny stav úveru zo dňa 31.07.2018, nakoľko do času 31.07.2018 sú úroky (zmluvné aj sankčné) vyčíslené, a to takto: za obdobie od uzavretia zmluvy do vyhlásenia predčasnej splatnosti ako položka Aktuálneho stavu úveru - Pohľadávkový účet úroky

a za obdobie od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do vyhotovenia listiny Aktuálny stav úveru dňa 31.07.2018 ako položka Aktuálneho stavu úveru - Úroky na účte ČR (čerpanej rezervy). Z vyššie uvedeného je zrejmé, že nárok na zmluvné úroky aj úroky z omeškania vznikol žalobcovi už skôr, nie až 01.08.2018.

2. Súd doručil žalovanej žalobu spolu s prílohami a výzvou na vyjadrenie sa k podanej žalobe dňa 06.02.2019. Žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadrila.

3. Uznesením zo dňa 30.01.2019, č.k. 22Csp 243/2018-109 súd pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpila spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s.

4. Súd v predmetnej veci nariadil pojednávanie na 10.04.2019, na ktoré riadne a včas predvolal právneho zástupcu žalobcu a žalovanú. Právny zástupca žalobcu podaním doručeným súdu 08.03.2019 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Žalovaná mala doručenie predvolania vykázané fikciou doručenia dňa 01.04.2019. Súd preto podľa § 180 CSP vec prejednal v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu a žalovanej.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: aktuálnym stavom úveru ku dňu 31.07.2018, poštovým podacím hárkom na č.l. 16-17, kópiou obálky na č.l. 18, obchodnými podmienkami pre úver - dobrá pôžička, obchodnými podmienkami pre úver - lepšia splátka, predpisom splátok k zmluve o úvere č. 4995542585, sadzobníkom poplatkov platným od 01.02.2014, poštovým podacím hárkom na č.l. 29-30, výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 02.11.2015, všeobecnými obchodnými podmienkami, prehľadom úhrad na č.l. 60-62, kópiou obálky na č.l. 63, výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 18.11.2015, zmluvou o úvere zo dňa 06.02.2014, zmluvou o postúpení pohľadávok č. II/2018 spolu s prílohou a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovanou dňa 06.02.2014 zmluvu o úvere č. 4995542585, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 15.000,- Eur. Žalovaná sa zmluvou zaviazala úver splácať v pravidelných 120 mesačných splátkach vo výške 229,24 Eur vždy k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca s výškou úrokovej sadzby 11,90 % a výškou priemernej RPMN 13,88 %. V dôsledku neplnenia povinností žalovanej riadne a včas splácať poskytnutý úver právny predchodca žalobcu listom zo dňa 02.11.2015 vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej časti úveru vo výške 1.524,82 Eur a zároveň žalovanú upozornil na možnosť zosplatenia úveru. Nakoľko žalovaná na výzvu nereagovala právny predchodca žalobcu listom zo dňa 18.11.2015 oznámil žalovanej, že ku dňu 18.11.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a zároveň ju vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 15.333,46 Eur do 10 dní od doručenia tejto výzvy. Právny predchodca žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018 postúpil pohľadávku voči žalovanej na súčasného žalobcu (spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s.). Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 31.07.2018 súd zistil, že žalovaná zaplatila právnemu predchodcovi žalobcu na splátkach sumu 671,63 Eur.

7. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

8. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

10. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

13. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

16. Podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom

18. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

19. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

20. Podľa § 3 nariadenia č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

21. Účastníci uzatvorili zmluvu o úvere, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 v spojení s § 2 písm. a/, písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver v rámci svojho podnikania a zároveň žalovaná nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Vzhľadom k tomu, že išlo o spotrebiteľský úver uzatvorená zmluva musí okrem všeobecných náležitostí spĺňať aj osobitné náležitosti ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch (§9). Po preskúmaní uzatvorenej zmluvy súd zistil, že táto obsahuje náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch.

22. Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 06.02.2014 vznikol záväzkovo právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, a to uzavretím zmluvy o úvere č. 4995542585, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 15.000,- Eur. Žalovaná sa zmluvou zaviazala úver splácať v pravidelných 120 mesačných splátkach vo výške 226,24 Eur vždy k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca s výškou úrokovej sadzby 11,90 % a výškou priemernej RPMN 13,88 %. V dôsledku neplnenia povinností žalovanej riadne a včas splácať poskytnutý úver právny predchodca žalobcu listom zo dňa 02.11.2015 vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej časti úveru vo výške 1.524,82 Eur a zároveň žalovanú upozornil na možnosť zosplatenia úveru. Nakoľko žalovaná na výzvu nereagovala

právny predchodca žalobcu listom zo dňa 18.11.2015 oznámil žalovanej, že ku dňu 18.11.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a zároveň ju vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 15.333,46 Eur do 10 dní od doručenia tejto výzvy. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanej na žalobcu.

23. Z aktuálneho stavu úveru žalovanej mal súd za preukázané, že žalovaná odo dňa poskytnutia úveru uhradila žalobcovi 671,63 Eur.

24. Zo špecifikácie úrokov na čl. 8 vyplýva, že úroky z úveru ku dňu zosplatenia predstavovali sumu 990,44 Eur, sankčný úrok ku dňu zosplatenia úveru predstavoval sumu 35,56 Eur, úroky po zosplatení úveru predstavujú sumu 6.560,70 Eur.

25. Žalobca si v konaní uplatnil sumu vo výške 23.893,92 Eur, ktorá pozostáva z istiny vo výške 14.328,37 Eur, úrokov vo výške 990,44 Eur, úrokov vo výške 6.560,46 Eur a poplatkov 14,65 Eur.

26. Keďže z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaná dlžnú sumu žalobcovi napriek opakovaným výzvam nezaplatila, súd žalobe žalobcu v časti sumy 17.273,47 Eur vyhovel. Táto suma pozostáva z nezaplatenej istiny ku dňu zosplatenia úveru vo výške 14.328,37 Eur, úroku z úveru ku dňu zosplatenia úveru 18.11.2015 vo výške 990,44 Eur (pri ustálení sumy vychádzal súd z výzvy na úhradu dlžnej sumy, kde bol tento úrok ku dňu zosplatenia vyčíslený), vyčíslených úrokov z omeškania odo dňa zosplatenia úveru vo výške 1.954,66 Eur (ročný úrok 5,05% zo sumy 14.328,37 Eur od 18.11.2015 do 31.07.2018).

27. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnené úroky vo výške 11,90 % ročne zo sumy 14.328,37 Eur od 01.08.2018 do zaplatenia a úroky z úveru vo výške 4.606,04 Eur, tieto súd nepovažoval za dôvodné a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015, sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, dispozície s ktorými sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

28. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto podstatnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce ku skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd by týmto podporoval stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať

svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov.

29. Uvedenou úvahou sa súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že ak jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

30. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15.11.2018, č.k. 9Co 168/2017-108, podľa ktorého riadny zmluvný úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide v zásade o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli dané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškaní; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 148/2016 zo dňa 30.06.2017 v tom, že vyhlásením predčasnej splatnosti úveru dochádza k zmene obsahu záväzku. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patril riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplatenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania, prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto výsledok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale i v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd napokon poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť tohto záveru.

31. Napokon k rovnakému záveru dospelo aj občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave vo svojom stanovisku č. 1/2019, v zmysle ktorého „v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa

dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi“.

32. Pokiaľ ide o uplatnené úroky z omeškania vyčíslené do zosplatnenia úveru, súd tento nárok žalobcu nepovažoval za dôvodný, nakoľko žalobca žiadnym spôsobom neidentifikoval z akých súm a akým spôsobom vyčísliť tieto úroky z úveru do dňa jeho zosplatnenia. Súdu preto nebolo zrejmé, či úroky z omeškania vypočítal žalobca len z istiny alebo pri výpočte zahrnul celé splátky úveru, vrátane úrokov. V tomto smere súd konštatuje, že požadovať úroky z omeškania (ktoré v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka predstavujú príslušenstvo pohľadávky) z úrokov nemá oporu v zákone (Občianskom ani Obchodnom zákonníku). Obchodný ani Občiansky zákonník totiž neustanovujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny a následne tak právo veriteľa požadovať, aby dlžník pre prípad omeškania s platením takto zvýšenej istiny platil aj úroky z omeškania. Žalobca však neuzatvoril so žalovanou takúto dohodu. Aj keby žalobca so žalovanou takúto dohodu uzatvoril, súd by ju vzhľadom na spotrebiteľský charakter právneho vzťahu medzi ním a žalovanou považoval za neprípustné odchylenie sa od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

33. Napokon súd nepovažoval za dôvodný ani nárok žalobcu na zaplatenie poplatkov vo výške 14,65 Eur. Žalobca tento nárok odôvodnil len tým, že uvedené poplatky boli žalobcom vynaložené na účely prechádzania súdneho sporu, pričom v súvislosti s ich výškou poukazyval na listinu „aktuálny stav úveru zo dňa 31.07.2018“. V danom prípade však súd dospel k záveru, že žalobca samotné vynaloženie ako aj účelnosť týchto poplatkov súdu žiadnym spôsobom nepreukázal. Súdu ani zo samotnej listiny „aktuálny stav úveru zo dňa 31.07.2018“ nebolo zrejmé, na základe čoho žalobca poplatky žalovanej účtoval, keďže v zmysle uvedenej listiny žalobca vyúčtoval celkovo 195,74 Eur, pričom však nie je zrejmé za čo boli jednotlivé poplatky žalobcom účtované a z čoho presne pozostáva poplatok vo výške 14,65 Eur. Vzhľadom na uvedené súd nemal za preukázaný nárok žalobcu na zaplatenie poplatkov vo výške 14,65 Eur, a preto v tejto časti žalobu zamietol.

34. Nakoľko sa žalovaná dostala s plnením peňažného dlhu do omeškania, súd ju zaviazal v zmysle citovaného ustanovenia zákona aj k zaplateniu zákonných úrokov z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 14.328,37 Eur od 01.08.2018 až do zaplatenia. Priznaná výška úrokov z omeškania je v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. - k uplatnenému dňu omeškania (dňom mimoriadneho zosplatnenia úveru 18.11.2015) bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,05 % + 5 percentuálnych bodov.

35. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo. Žalobca žiadal uložiť povinnosť žalovanej zaplatiť mu sumu 23.893,92 Eur (istina vo výške 14.328,37 Eur, úroky vo výške 990,44 Eur, úroky vo výške 6.560,46 Eur a poplatky 14,65 Eur) spolu s príslušenstvom. Súd priznal žalobcovi sumu 17.273,47 Eur s príslušenstvom. Úspech žalobcu v pomere k žalovanej pohľadávke teda činí 72,29 % (17.273,47 Eur z 23.893,92 Eur). Úspech žalovanej v pomere k žalovanej pohľadávke potom činí 27,71 % (6.620,45 Eur z 23.893,92 Eur). Odrátaním úspechu žalovanej od úspechu žalobcu vyjde čistý úspech žalobcu v pomere 44,58 %. Súd preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 44,58 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie.